

Rigshospitalet III

Startredegørelse

Principper for udarbejdelse af forslag til lokalplan

Luftfoto af området set mod vest (JW luftfoto september 2011).

Baggrund

Region Hovedstaden, der ejer Rigshospitalet, fik i juni 2011 endelig tilsagn fra regeringen om et budget på 1,85 mia. kr. til gennemførelse af 1. etape af et nybyggeri på Rigshospitalet.

For at realisere ønsket udskrev Region Hovedstaden i marts 2011 en international projektkonkurrence. Konkurrencen blev afgjort i maj 2012 og blev vundet af et team med Aarhusarkitekterne i spidsen som totalrådgiver for et hold bestående af arkitektfirmaet 3XN, arkitektfirmaet Nickl & Partner, ingeniørfirmaet Grontmij og Arkitekt Kristine Jensens Tegnestue som landskabsarkitekt.

De konkurrerende har udarbejdet en helhedsplan for området og løsninger på udformning af behandlingsbygningen, administration & patienthotel samt parkeringshus. Helhedsplanen beskriver, hvordan projektet understøtter visionerne i projekt Vidensbydel Nørre Campus, et projekt mellem Universitets- og Bygningsstyrelsen, Københavns Universitet og Københavns Kommune. Ved fuld udbygning efter helhedsplanen vil Rigshospitalets etageareal være forøget med ca. 130.000 m² etageareal i nettotilvækst i forhold til den nuværende bebyggelse. 1. etape, der er finansieret, udgør 75.000 m².

Lokalplanområdet og kvarteret

Lokalplanområdet ligger i bydelen Østerbro og omkranses af Blegdamsvej, Juliane Maries Vej, Nørre Allé, Edel Sauntes Allé og Frederik V's Vej. Området rummer Rigs-

hospitalet, der er et universitetshospital med behandling for patienter fra hele landet og har både uddannelse og forskning.

Rigshospitalet ligger tilbagetrukket fra Blegdamsvej og skaber dermed en fremhævnning af hospitalsanlægget i gadebilledet. Centralkomplekset er med sine ca. 80 m i højden et af byens mest synlige vartegn. I den nordlige og østlige del af lokalplanområdet er hovedanlægget omkranset af en lavere (1-7 etager) og mere sammensat bebyggelse, bestående af nye og ældre bygninger. Flere af disse bygninger er tilbage fra det oprindelige hospitalsanlæg fra 1905-10.

Lokalplanområdet er omgivet af de fredede parkområder Fælledparken mod nord og øst og Amorparken mod syd-vest.

Beliggenheden har en god kollektiv trafikbetjening, og den kommende metrostation ved Trianglen i det østlige hjørne af Fælledparken ligger i ca. 500 meters afstand fra Rigshospitalet.

Der etableres en højklasset busforbindelse fra Ryparken til Nørreport Station via Nørre Allé og Tagensvej, som del af "Bedre bus Nørre Campus"-projektet. Forbindelsen forventes ibrugtaget i starten af 2014.

Tagensvej, Nørre Allé og Blegdamsvej er de primære adgangsveje til Rigshospitalet. Den interne færdsel fordeler

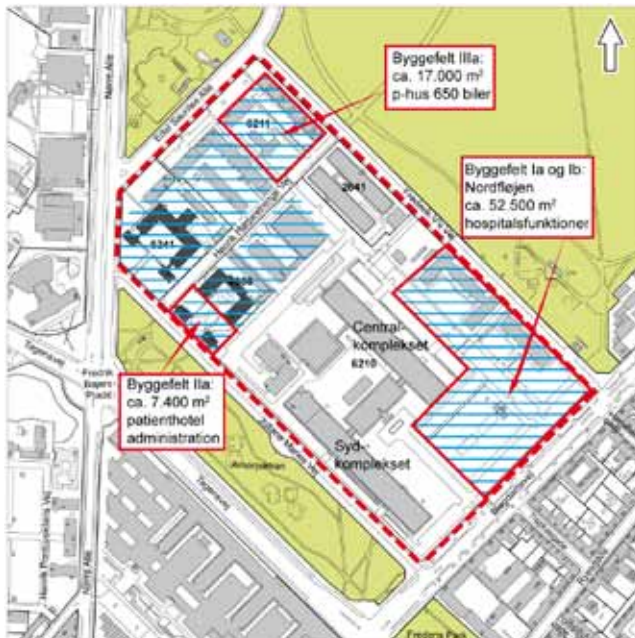

Lokalplanområdet og dets omgivelser. Lokalplanområdet, der er vist med rødt, ligger i bydelen Østerbro.

sig til området via Edel Sauntes Vej, Juliane Maries Vej, Frederik V's Vej og Henrik Harpestrengs Vej.

Byggeønsker

Helhedsplanen skal skabe synergi på tværs af hospitalens arealer mellem de forskellige behandlingsformer, gøre hospitalet til en aktiv del af byen og parkrummet,

Byggefeltet for Rigshospitalets helhedsplan er vist med blå skraver. De med rødt indrammede områder viser byggefeltet for 1. etape, der er finansieret. Boksene angiver nybyggeri på tilsammen ca. 75.000 m² efter nedrivning af eksisterende bebyggelse. De øvrige dele af helhedsplanen forventes bebygget på et senere tidspunkt. Med mørk signatur er vist de bevaringsværdige bygninger, som i helhedsplanen forudsættes nedrevet, (byggefeltet fra konkurrenceprogram).

Sydkomplekset, Mellembygningen og Centralkomplekset set fra Blegdamsvej.

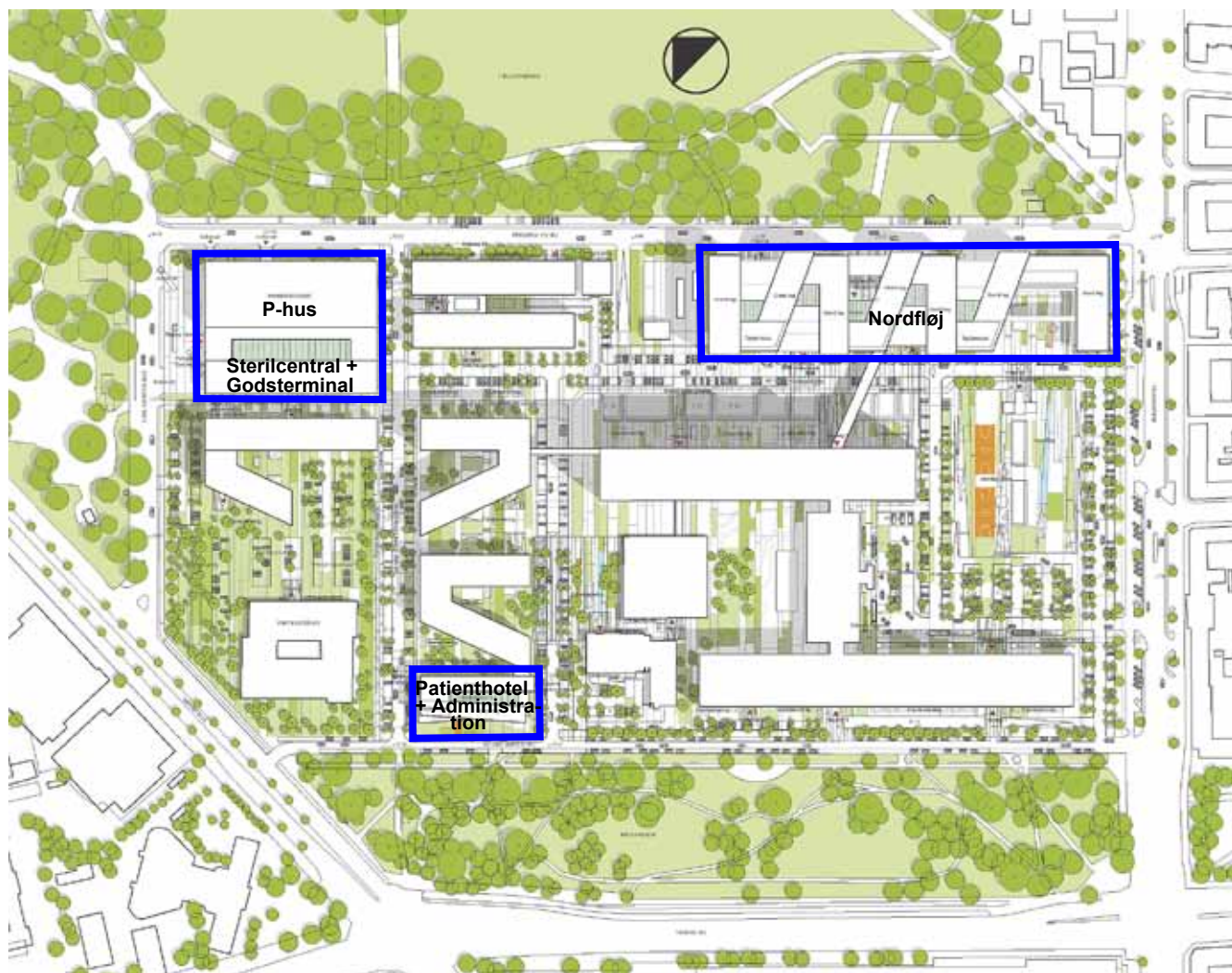
Den trefløjede bygning og de to villaer mod Amorparken tænkes nedrevet for at give plads til patienthotel- og administrationsbebyggelse.

samt skabe forbindelser mellem bydele, mennesker og funktioner.

Rigshospitalets intentioner med vinderprojektet er at skabe en bæredygtig bebyggelse med en arkitektonisk kvalitet, der modsvarer hospitalens høje niveau indenfor forskning og behandling. Bygherre vil sikre en rationel drift og effektiv ressourceudnyttelse, samt præsentere nyskabende, fleksible og innovative løsninger. Bygherre ønsker at skabe tilgængelige rum ude og inde, samt gode byrum for hospitalets brugere og byen, herunder en bymæssig sammenhæng til de tilgrænsende byområder.

Placering og udformning

I vinderprojektet er Nordfløjen – placeret i byggefelt Ia og Ib mod Blegdamsvej og Frederik V's Vej – udformet som en sammenhængende bebyggelse med bygninger i V-strukturer omkring en hovedfordelingsakse, der skaber nærhed mellem bygningens funktioner. Bebyggelsen nedtrappes mod Blegdamsvej fra 10 til 4 etager, således at den er højest mod de eksisterende bygninger og Centralkomplekset. Bebyggelsen består af kompakte enheder, placeret i en zigzag struktur, som gennem atrier og åbninger giver lys, luft og udsyn, og som skaber et varieret forløb. Bygningshøjderne og gavlene mod Blegdamsvej modsvarer karrébebyggelsernes skala på den anden side af vejen. Mod Fælledparken varieres facaden

Situationsplan af vinderprojektet, der viser den fulde udbygning af helhedsplanen. Første etape af udbygningen er markeret med blå ramme. Illustration fra vinderprojekt.

Visualisering af Nordfløjen, set fra Blegdamsvej. Facaden er opbygget af etagehøje glaspartier afvekslende med ligeledes etagehøje, naturstensbeklædte og vinklede elementer, der matcher farverne på naboejendommene mod Blegdamsvej. Illustration fra vinderprojekt.

med åbninger mellem de vinklede bygningskroppe. I byggefelt IIa mod Juliane Maries Vej og Amorparken er administrationsbygningen i 3 etager placeret oven på patienthotellet i 3 etager som to delvis selvstændige bygninger lidt forskudt af hinanden.

Mod hjørnet Frederik V's Vej / Edel Saantes Vej er parkeringshuset med plads til 650-1.000 biler placeret i byggefelt IIIa.

Byrum

Hospitalets hovedindgang fastholdes ud mod Blegdamsvej. Her anlægges en urban og aktiv byplads med tilkørsels- og parkeringsarealer, samt med opholdsarealer til brug for både hospitalets brugere og områdets beboere. Der etableres også en række grønne områder på solfyldte steder med mulighed for ophold og læ.

Belysningen planlægges, så den er med til at understrege, hvor man bevæger sig i nattetimerne.

Parkering, cykler og biler

Biltrafikken organiseres med p-arealer og afsætningsmuligheder ved hovedindgangen og omkring Patienthotellet og cykeltrafikken opgraderes omkring de to hovedakser på kryds og tværs gennem området.

I helhedsplanens 1. etape etableres 735 parkeringspladser i p-hus og 887 på terrænen, i alt 1.622 parkeringspladser.

Bæredygtighed

De grønne arealer rummer mulighed for miljømæssige tiltag som etablering af regnbede for lokal afledning af regnvand og en beplantningsmæssig biodiversitet. En strategi for lokal afledning af regnvandet kan klimasikre Rigshospitalet og nedsætte risikoen mod fremtidige oversvømmelser ved skybrud. Hospitalets grønne områder designes til at forsinke og reducere afledningen til

Visualisering af Patienthotel og Administrationsbygning set fra Amorparken. Illustration fra vinderprojekt.

Visualisering af P-hus i byggefelt IIIa, set fra Edel Saantes Allé. Parkeringshusets facade består af drejede udsænkede net med planter. Det giver bygningen et organisk udtryk, der går i dialog med Fælledparken. P-huset vil i årets mørke timer være belyst for at skabe en imødekommende atmosfære og trykthed for besøgende. Illustration fra vinderprojekt.

Visualisering af Nordfløjen, set i fugleperspektiv fra øst henover Blegdamsvej. Illustration fra vinderprojekt.

Fotomontage af Nordfløjen, set fra nordøst på Blegdamsvej. Illustration fra vinderprojekt.

Fakta om byggeriets omfang

Eksisterende forhold

Grundareal	144.449 m ²
Bruttoetageareal	247.415 m ²
Bebyggelsesprocent	171

Fremtidige forhold efter 1. etape af helhedsplanen

Grundareal	144.449 m ²
Bruttoetageareal	302.264 m ²
Bebyggelsesprocent	209

Fremtidige forhold efter fuld udbygning

Grundareal	144.449 m ²
Bruttoetageareal	375.982 m ²
Bebyggelsesprocent	260

kloakkerne, hvilket på sigt vil kunne give hospitalet en besparelse på det forventede afledningsbidrag på regnvand.

Innovative løsninger med dynamisk solafskærmning, energieffektiv ventilation samt behovsstyret belysning vil indgå i byggeriet, ligesom energimæssig bearbejdning af facader.

Vurdering af projektet

Planlægning og arkitektur

Projektet indskrives sig i fortællingen om hospitalet som selvstændigt campus omgivet af Fælledparken og Amorparken. Nordfløjen er tænkt som en selvstændig bygning med en tydelig og markant arkitektonisk identitet. Den udgør som samlet enhed 'det tredje ben' i det eksisterende anlæg. De nye blokke drejes og sammenbygges til en ny sammenhængende V-struktur, hvorved der opstår en række gårdrum, der muliggør lysindfald og udsigt fra hovedparten af facaderne. Nordfløjen nedtrappes i højde mod Blegdamsvej for at skabe en tilpasning i skalaen til den overfor liggende karrébebyggelse, og derved skabe en fornemmelse af gaderum i bybilledet.

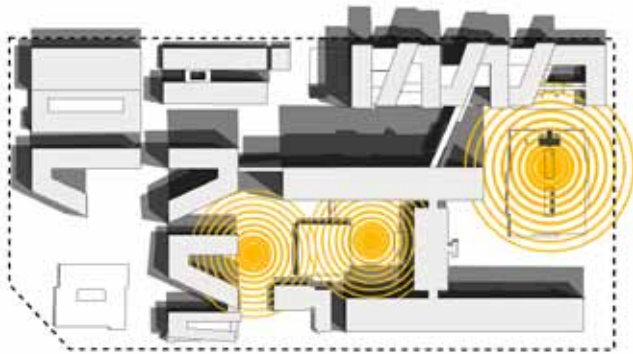
Projektet arbejder med et stort åbent byrum i overgangen mellem byen og hospitalet og lader derved den eksisterende sydføj og centralkomplekset være synlige fra Blegdamsvej. Generelt åbnes de nye bygningsanlæg mod den omgivende by og det øvrige hospital, primært gennem åbne glasfacader i stuetagen og synliggørelse af indgange til den nye Nordfløj.

Facadetegning af Nordfløjen, set fra nordøst i Fælledparken, (uden træer i Fælledparken). Illustration fra vinderprojekt.

Landskab og byrum

Landskabsplanen tager udgangspunkt i en registrering af de mange eksisterende kældre for dermed at definere den maksimale etableringsmulighed for større beplantning og grønne belægninger med muligheder for nedsivning.

Diagrammet viser placeringen af tre solpladser som de er indarbejdet i helhedsplanen. Illustration fra vinderprojekt.

Der udpeges en række nye byrum i området, hvor primært den centrale plads på det nedgravede Finsencenteret ved Blegdamsvej vil få en vigtig rolle som oplevet koblingssted mellem byen og hospital. Tanken er at flere af de nye byrum skal bruges af både patienter, besøgende og borgere i byen.

En stor del af byrummet mod Blegdamsvej indrettes med tilkørsels- og parkeringsarealer.

Trafik og parkering

Projektet tager udgangspunkt i den eksisterende trafikstruktur, da det vurderes, at trafikstrømme ikke vil øges i væsentlig grad. Der forventes dog en øget belastning omkring p-huset og ved overkørslen Blegdamsvej / Frederik V's Vej. Tung varelevering bliver håndteret ved Parkeringshuset for at holde tung trafik væk fra hospitalsområdet.

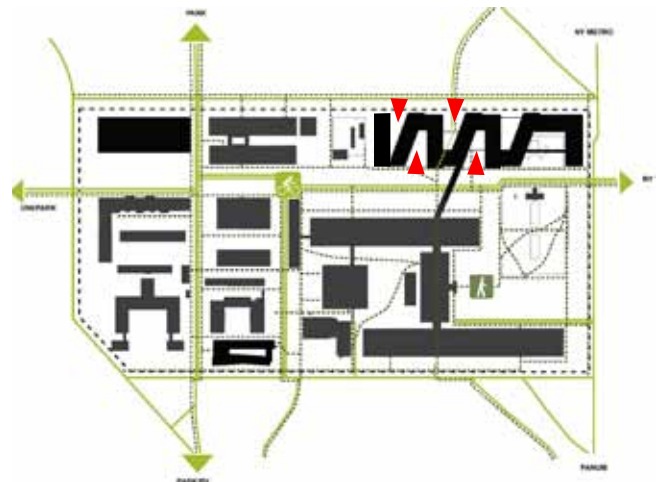
Rigshospitalsområdet serviceres af et overordnet eksternt 'loop', og to indre loops, som øger overskueligheden over p-området for den parkeringssøgende og giver maksimal flow. Illustration fra vinderprojekt.

Placeringen af Parkeringshuset skal sikre, at biler ikke cirkulerer unødigt rundt i området.

Cykel- og fodgængernetværket prioriteres og forstærkes med en ny gennemgående forbindelse på tværs af området. Forbindelsen fra Frederik Bajers Plads gennem hospitalsområdet til fælleparken opretholdes således at man nemt kan bevæge sig mellem Nørrebro og Østerbro. Projektets trafikstruktur forstærker tilgængeligheden til området, letter orienteringen på stedet og gør det mere indbydende og attraktivt for byens beboere at bevæge sig gennem området.

Cykelparkering

Tilgængeligheden for cyklister og parkering indrettes og afvikles så effektivt som muligt. Det skal være nemt at komme til og fra stedet på cykel, både for de arbejdende og de besøgende. Parkeringen skal mest anlægges som punktvis parkering i mindre grønne enheder ved indgange og ankomstveje og halvdelen af p-pladserne skal placeres i konstruktion.

Diagrammet viser cykel- og fodgængerforbindelser i området. Den vigtige forbindelse mellem Fælledparken og Amorparken og en gennemgående forbindelse mellem Universitetsparken og Blegdamsvej. Illustration fra vinderprojekt.

Opmærksomhedspunkter

I det videre forløb frem mod lokalplanforslaget vil forvaltningen i samarbejde med bygherre og arkitekt særligt fokusere på følgende temaer:

- Arkitektonisk udtryk. Der skal arbejdes med, hvordan der opnås variation i det arkitektoniske udtryk inden for hvert af de tre byggefeltet.
- Bygning møder borger. På udearealer, hvor folk bevæger og opholder sig langs bygningerne, skal der arbejdes med størst mulig åbenhed og synlighed for anvendelse i stueetagerne og adgange mellem bygning og byrum af hensyn til en behagelig oplevelse dér.
- Byrum. Etablering af gode og grønne opholdsarealer på ubebyggede arealer, gårdrum og tage i bestræbelser på at få patienter, pårørende og københavnere til at opholde sig længere i byens rum. Generne ved vind og turbulens skal minimeres.
- Blegdamsvej. Den centrale plads mod Blegdamsvej skal bearbejdes således, at ankomstarealer, parkering og opholdsarealer udformes og indrettes med optimal løsning for trafikken samt med attraktive og oplevelsesrige byrum for ophold med varierede aktivitetsmuligheder for hospitalets brugere og byens borgere.
- Forbindelser og trafik. Rigshospitalets område skal opleves som en del af byen og Nørre Campus og forbindelserne styrkes således, at udefrakommende naturligt bevæger sig gennem området. Der skal evt. etableres forbedrede krydsninger ved de omkringliggende større veje for adgang til bl.a. P-huset og varelevering.
- Cykelparkering. Redegørelse for placeringen af cykelparkering, dens tilknytning til indgange, samt hvordan mindst halvdelen af cykelparkeringen kan etableres i konstruktion.
- Bæredygtighed. Projektet arbejder med lokal afledning af regnvand (LAR), grønne tage og forskellige klimatiltag såsom intelligente facadeløsninger så byggeriet lever op til lavenergi 2015, hvilket forvaltningen vil fastholde i lokalplanarbejdet.

Natvisualisering af vinderprojektet ved fuld udbygning set fra syd i fugleperspektiv. Illustration fra vinderprojektet.

Andre projekter i området

Vidensbydel Nørre Campus

Vidensbydel Nørre Campus har en af Europas største koncentrationer af uddannelse, grundforskning og anvendt forskning og i de kommende år investeres ca. 6 mia. kr. til udbygning og modernisering af Københavns Universitet og Rigshospitalet. På den baggrund er der lavet en udviklingsplan for området, som skal være med til at skabe synergi og styrke samarbejdet mellem universitetet, byen og erhvervslivet.

Det aktuelle lokalplanområde indgår i Vidensbydel Nørre Campus. I dette område indgår udover det aktuelle projekt også universitetets farmaceutiske og sundhedsvidenskabelige institutioner, De Gamles By, Panum, Professionshøjskolen Metropol, Copenhagen Bio Science Park samt de tilgrænsende byområder m.fl.

Panum

Der skal bygges nyt til Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Panum. Nybyggeriet skal primært huse frontlinjeforskning inden for områder, som er afgørende for fremtidens behandling. Samtidig skal udbygningen være med til at åbne det meget markante Panum-kompleks op og styrke samspillet mellem universitetet og den omkringliggende by. Projektets hovedgreb er en komposition af fire lave bygninger i en stjerneformet komposition, der danner base for et højhus på 16 etager svarende til ca. 75 meter.

De Gamles By

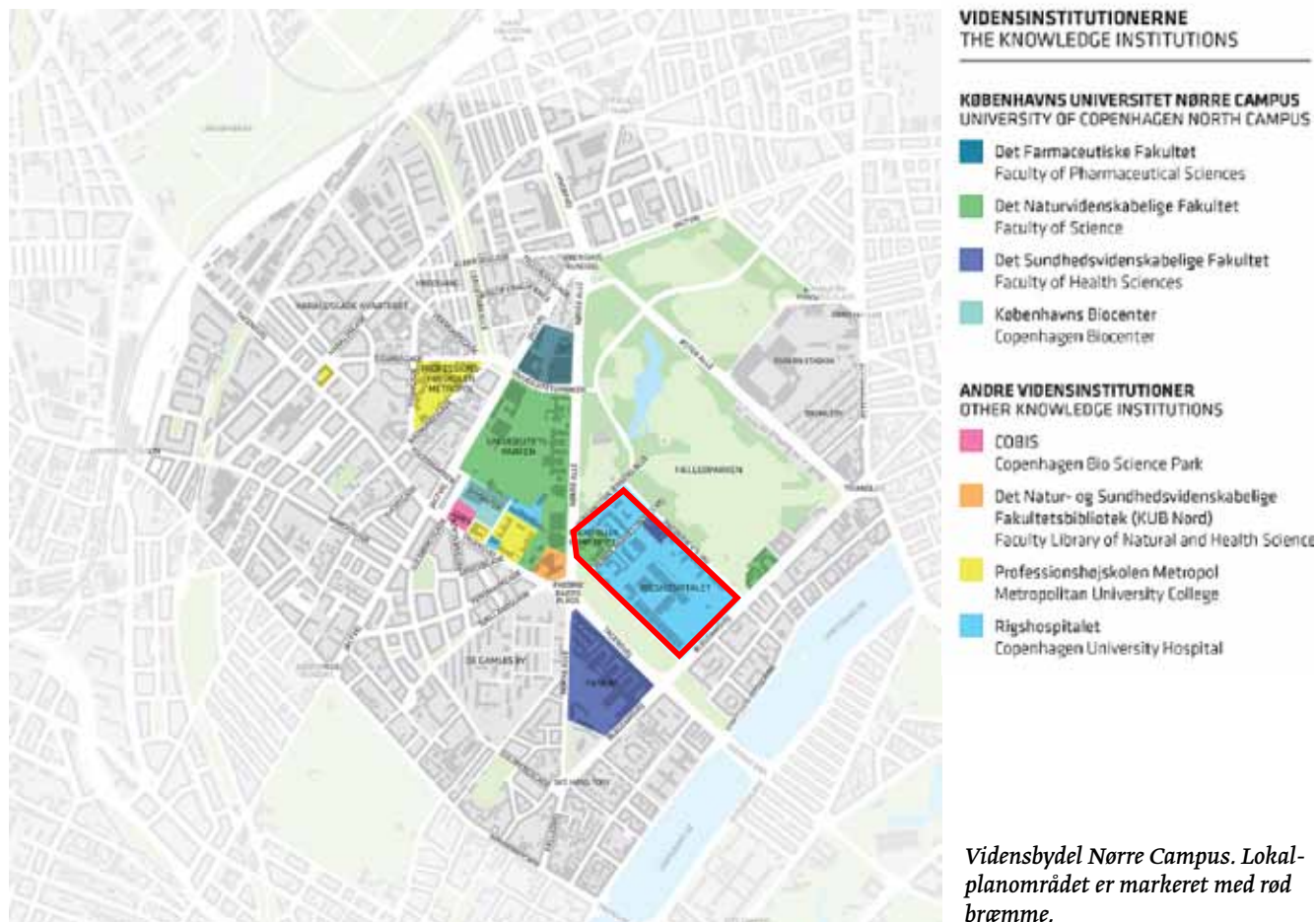
De Gamles By er et unikt område på Nørrebro. Det ligger midt i Vidensbydel Nørre Campus. De Gamles By skal være et område, hvor det er trygt at færdes for beboere, medarbejdere og besøgende, og skal derfor åbnes op til resten af byen samt integreres og blive en del af Nørrebros hverdagsliv. Områdets grønne profil og unikke miljøer skal bevares, og der skal flere forskellige funktioner ind i området. Helhedsplanen for De Gamles By består af en række projekter, der tilsammen er med til at udvikle området, samtidig med at området bevares som en grøn oase på Nørrebro.

Fælledparken

Med et mål om at københavnernes skal bruge byens parker dobbelt så meget i 2015, skal Fælledparkens potentiale udnyttes bedre. En donation har gjort det muligt at realisere en udviklingsplan for Fælledparken, som Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejdede i 2006. Arbejdet forventes færdiggjort i 2012.

Cityringen - Metro

Fra 2010-2018 foregår der metroarbejde på Trianglen, hvor der etableres en stationsplads for et vigtigt trafikalt knudepunkt i forbindelse med Cityringen. Indretningen af stationspladsen skal ske i samspil med de tilgrænsende områder omkring Øster Allé og Fælledparken.

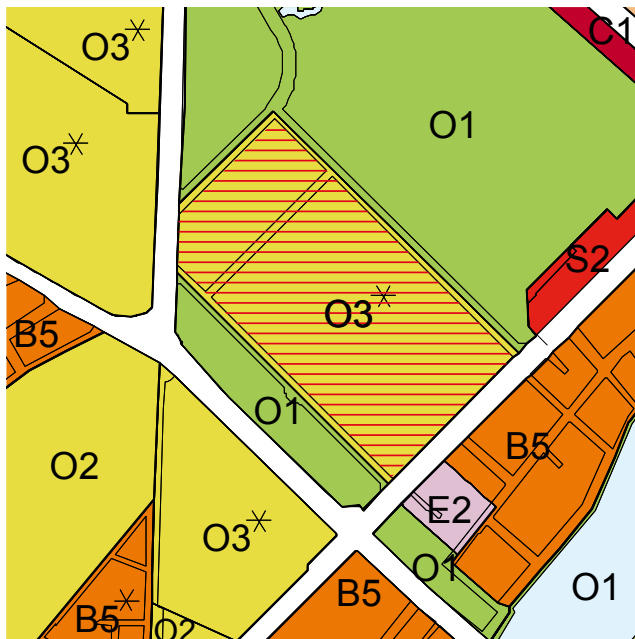
Skyggediagrammer

Skyggediagrammer vil fremgå af bilag 2.

Planforhold

Projektet kan realiseres inden for rammerne i Kommuneplan 2011. Projektet har et omfang, der forudsætter udarbejdelse af en ny lokalplan for området. Lokalplanområdet fastlægges til at omfatte hele Rigshospitalets område omkranset af Blegdamsvej, Juliane Maries vej, Edel Saantes Allé og Frederik V's Vej.

Lokalplanområdet strækker sig over ét rammeområde i kommuneplanen.

==== Lokalplanområdet

B1-B6 Boliger (1-6 etager)

C1-C3 Bolig og serviceerhverv

E0-E2 Blandet erhverv

S1-S3 Serviceområde

O1-O3 Institutioner & fritidsområder

* Særlige bestemmelser

Kommuneplanrammer 2011. Rigshospitalet er fastlagt til O3-område til offentlige formål, som institutioner og fritidsområder. I 2011 blev der vedtaget et tillæg til Kommuneplan 2009 med en stjernemarkering, der fastsætter den maksimale bebyggelsesprocent til 260 samt en parkeringsdækning på 1 parkeringsplads pr. 100 m² etageareal. Endvidere indgår, at der maksimalt kan opføres bebyggelse i op til 60 meter.*

Den dynamiske by

Funktionsmæssigt udbygger det aktuelle projekt de eksisterende aktiviteter på Rigshospitalet, således at hospitalet lever op til kravene ved moderne hospitalsdrift. Rigshospitalet skønner, at det samlede antal arbejdspladser og sengepladser ikke vil stige markant efter udbygningen af hospitalet.

Den bæredygtige by

Bygningskomplekset opfylder målsætningen om et Lavenergi 2015 byggeri. Dette opnås gennem en fokuseret energistrategi som reducerer energiforbruget, samtidig med at der skabes et hospital, hvor man overalt har en oplevelse af lys, åbenhed og et godt indeklima.

Den kollektive trafik er veludbygget i området, ligesom området er centralt placeret i byen i forhold til cykeltrafik.

Arkitekturpolitik

Københavns Kommunes arkitekturpolitik har fire hovedmålsætninger, nemlig styrkelse af byens egenart gennem bevaring og udvikling, fremme af god og bæredygtig arkitektur, udvikling af nye byrum og urbane landskaber, samt udvikling og fremme af processer, der sikrer arkitektonisk kvalitet og bæredygtige løsninger. Projektet er udvalgt gennem en arkitektkonkurrence, der derfor sikrer en bred forankring og kvalificering af projektets arkitektoniske kvaliteter.

Miljøforhold

VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet).

Rigshospitalet har anmeldt projektet efter VVM-bekendtgørelsen. Da Rigshospitalet er ejet af Region Hovedstaden er Københavns Kommune myndighed efter VVM-bekendtgørelsen. Kommunen har vurderet at, om- og udbygning af Rigshospitalet ikke er omfattet af VVM-reglerne, da ændringerne ikke kan være til skade for miljøet.

MPP (Miljøvurdering af Planer og Programmer).

Når planarbejdet sættes i gang, vil forvaltningen foretage en screening med henblik på at vurdere, om der skal udarbejdes en miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Vind.

Vindsimuleringer viser at Rigshospitalets hovedbygning og Nordfløjen ligger akkurat så tæt på hinanden, at den nedhentedede luft ikke udgør et stort problem. Beplantning planlægges til at dæmpe let vindpåvirkning, hvor det er nødvendigt.

